

HANDEL ZAGRANICZNY PRODUKTAMI ROLNO-SPOŻYWCZYMI

stan i perspektywy

P Ó Ł R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1995 ROKU

ISSN 1234-6292

ANALIZY RYNKOWE

Redaktor naczelny
Jadwiga Seremak-Bulge



WRZESIEŃ 2014

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Maria Zwolińska (przewodnicząca)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny)
Piotr Szajner (sekretarz redakcji)
Tadeusz Chrościcki
Bogumiła Kasperowicz
Krystyna Świetlik
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Barbara Domaszewicz

KOMITET REDAKCYJNY:

Maria Zwolińska, Andrzej Kowalski, Jadwiga Seremak-Bulge, Piotr Szajner, Marzena Trajer,
Ewa Machowina

REDAKTOR HANDLU ZAGRANICZNEGO PRODUKTAMI ROLNO-SPOŻYWCZYMI:

Wiesław Łopaciuk

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner
SKŁAD I DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 1150 egz., Ark. wyd. 8,96

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Uwarunkowania makroekonomiczne	5
<i>mgr Tadeusz Chrościcki</i>	
II. Ogólna ocena handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi	6
<i>mgr inż. Wiesław Łopaciuk</i>	
III. Stan i perspektywy handlu zagranicznego wybranymi produktami rolno-spożywczymi	14
1. Zboża	14
<i>mgr inż. Wiesław Łopaciuk</i>	
2. Produkty upraw oleistych	19
<i>dr inż. Magdalena Bodył</i>	
3. Cukier i przetwory	25
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
4. Ziemniaki i przetwory	28
<i>mgr Wiesław Dzwonkowski</i>	
5. Owoce i przetwory	33
<i>mgr Anna Bugała</i>	
6. Warzywa i przetwory	37
<i>mgr Anna Bugała</i>	
7. Mleko i przetwory	40
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
8. Drób	43
<i>dr Dorota Pasińska</i>	
9. Wołowina	46
<i>dr Dorota Pasińska</i>	
10. Wieprzowina	49
<i>dr Dorota Pasińska</i>	
11. Żywiec i mięso baranie	52
<i>mgr Danuta Zawadzka</i>	
12. Żywiec i mięso końskie	53
<i>mgr Danuta Zawadzka</i>	
13. Ryby i przetwory	55
<i>mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	
14. Wyroby alkoholowe	59
<i>mgr Katarzyna Rola</i>	
15. Wody i napoje orzeźwiające	64
<i>mgr inż. Arkadiusz Zalewski</i>	
16. Tytoń i wyroby tytoniowe	66
<i>mgr inż. Arkadiusz Zalewski</i>	
Aneks	69

W pierwszej połowie 2014 r. wpływ z eksportu wyniósł 80,0 mld EUR, a wydatki na import 80,2 mld EUR¹. W porównaniu z analogicznym okresem 2013 r., wartość eksportu wzrosła o 5,4%, a importu o 4,5%. Deficyt obrotów zmniejszył się ponad 4-krotnie do niespełna 0,2 mld EUR.

Dynamika wzrostu obrotów w handlu zagranicznym produktami rolno-spożywczymi była zbliżona do handlu ogółem, aczkolwiek w porównaniu z pierwszą połową 2013 r. doszło tu do pewnego spowolnienia wymiany handlowej. W pierwszej połowie 2014 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r., wartość eksportu rolno-spożywczego zwiększyła się o 6,3% do 10,3 mld EUR, a importu o 3,6% do 7,3 mld EUR. W rezultacie nadwyżka wzrosła o 13,5% do 3,0 mld EUR, wobec 2,7 mld EUR przed rokiem. Spowolnienie wynikało ze spadku popytu importowego na głównych rynkach docelowych oraz z ograniczeń w handlu.

Nadwyżka generowana w handlu żywnością ma bardzo duże znaczenie w bilansie polskiego handlu zagranicznego. Udział eksportu rolno-spożywczego w eksporcie ogółem zwiększył się w analizowanym okresie do 12,8%, wobec 12,7% rok wcześniej, a importu minimalnie zmalał (do 9,0%, wobec 9,1% poprzednio). Wymiana handlowa, poprzez zagospodarowanie nadwyżek, korzystnie oddziałuje na koniunkturę w wielu branżach rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego. W pierwszej połowie 2014 r. średnio 35,8% produkcji sprzedanej przemysłu spożywczego było przeznaczane na eksport, wobec 33,8% w analogicznym okresie 2013 r.

W pierwszej połowie 2014 r. nastąpił wzrost obrotów z większością grup państw, w tym szczególnie z dużymi partnerami UE i krajami rozwijającymi się. W handlu z pozostałymi krajami rozwiniętymi i WNP (tylko w eksporcie) widoczna była stagnacja. Podobnie jak w poprzednich latach, głównymi partnerami handlowymi były, skupiające około trzy czwarte obrotów, kraje UE-28, ale ich znaczenie w eksporcie zmalało, a w imporcie wzrosło. Zmniejszyło się znaczenie pozostałych krajów rozwiniętych i WNP na rzecz krajów rozwijających się.

W pierwszej połowie 2014 r. znacznie poprawiły się wyniki handlu z większością grup państw (z wyjątkiem WNP), dzięki czemu zwiększyła się nadwyżka w obrotach. Lepsze były też wyniki handlu z pozostałymi krajami rozwiniętymi i krajami bałkańskimi. Zmniejszyła się nadwyżka w handlu z WNP i EFTA.

W handlu zagranicznym towarami rolno-spożywczymi dominują produkty przetworzone. W pierwszej połowie 2014 r. wpływy z ich sprzedaży stanowiły 74,1% wartości eksportu sektora żywnościowego, wobec 72,5% w pierwszej połowie 2013 r. Ich udział w imporcie był również stosunkowo duży, ale w porównaniu z pierwszą połową 2013 r. zmalał z 61,6 do 60,2%. Wartość eksportu produktów przetworzonych w pierwszej połowie 2014 r. zwiększyła się o 8,3% do 7,6 mld EUR. Ich import wzrósł o 3,5% do 4,3 mld EUR. Nadwyżka w obrotach tymi produktami zwiększyła się do 3,2 mld EUR (2,8 mld EUR w pierwszej połowie 2013 r.). Ekspert produktów rolnictwa wzrósł o 1,1% do 2,7 mld EUR, a ich import o 3,8% do 2,9 mld EUR. Tym samym deficyt pogłębił się o 77 mln EUR do 231 mln EUR, ale w porównaniu z ubiegłymi latami był to relatywnie niewielki.

W pierwszej połowie 2014 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r., zmniejszyła się dynamika eksportu produktów zwierzęcych (wzrost o 5,9%, wobec 13,8% poprzednio). W jeszcze większym stopniu zmalała dynamika wzrostu eksportu produktów roślinnych (wzrost o 5,3%, wobec 22,1%). Spośród produktów zwierzęcych wzrósł eksport przede wszystkim produktów mleczarskich oraz ryb i przetworów rybnych. Ekspert żywych zwierząt zmalał, a mięsa i przetworów praktycznie nie zmienił się. W eksporcie produktów roślinnych zwiększyła się przede wszystkim sprzedaż zbóż i przetworów zbożowych, wód i napojów bezalkoholowych, cukru i wyrobów cukierniczych oraz wyrobów tytoniowych. Spośród ważniejszych produktów eksportowych ograniczono wywóz owoców i przetworów owocowych.

Dynamika importu produktów zwierzęcych znacznie się zmniejszyła. Jego wartość była o 9,2% większa niż w pierwszej połowie 2013 r., kiedy to wzrost wyniósł 18,0%. Zwiększył się

import wszystkich grup produktów, w tym przede wszystkim produktów mleczarskich i żywych zwierząt (głównie bydła). Dynamika importu produktów roślinnych minimalnie zmalała (z 0,8 do 0,7%). Spadek przywozu wód i napojów gazowanych, kawy, herbaty, kakao, oraz owoców i przetworów owocowych został skompensowany wzrostem przywozu pozostałych produktów roślinnych w tym szczególnie tytoniu i papierosów, oleistych i pochodnych oraz zbóż i przetworów zbożowych.

W drugiej połowie 2014 r. i w pierwszej połowie 2015 r., podobnie jak w poprzednich latach, głównymi, zewnętrznymi czynnikami, wpływającymi na polską wymianę handlową produktami rolno-spożywczymi, będą sytuacja gospodarcza u głównych partnerów handlowych Polski (kraje UE, WNP), ich sytuacja rynkowa, kurs wymiany złotego wobec euro i dolara USA oraz utrzymujące się na relatywnie niskim poziomie ceny surowców rolnych. Duże znaczenie będzie miała sytuacja na krajowych rynkach, szczególnie trzody chlewnej, produktów ogrodnictwa, a także zbóż i oleistych. Rozwój handlu (głównie z rynkami wschodnimi) będą ograniczały nałożone restrykcje. W pierwszej połowie 2014 r. Rosja wprowadzała kolejne sankcje w eksporcie z krajów zachodnich. Z punktu widzenia Polski najważniejsze ograniczenia dotyczą mięsa, produktów ogrodnictwa i sadownictwa oraz produktów mlecznych, w eksporcie których rynek rosyjski stanowił duży udział.

W całym 2014 r. wpływ z eksportu mogą zmniejszyć się o ponad 2% do 19,9 mld EUR. W podobnym stopniu zmaleją wydatki na import (13,9 mld EUR). Nadwyżka w handlu produktami rolno-spożywczymi w 2014 r. jest szacowana na blisko 6,0 mld EUR, wobec 6,1 mld EUR w 2013 r.

Przewiduje się, że wartość eksportu produktów rolno-spożywczych ogółem w pierwszej połowie 2015 r. wyniesie około 9,6 mld EUR i będzie mniejsza o 6% od wartości z pierwszej połowy 2014 r. Wydatki na import zmaleją o 7% do 6,7 mld EUR. Dodatni bilans obrotów może wynieść około 2,9 mld EUR (3,0 mld EUR w analogicznym okresie 2013 r.)

¹ Obroty handlu zagranicznego ogółem i według krajów I-VI 2013 r., GUS, Warszawa, 12.08.2013 r.

SUMMARY

In the first half of 2014, revenues from exports amounted to EUR 80.0 billion, while import expenditures reached EUR 80.2 billion¹. Compared to the corresponding period in 2013, the value of exports rose by 5.4% and the value of imports increased by 4.5%. Current account deficit decreased over fourfold to reach less than EUR 0.2 billion.

The growth rate of turnover with regard to agri-food products reflected the one of total trade, although, compared to the first six months of 2013, there was a slight slowdown in trade. In the first semester of 2014, compared to the corresponding period in 2013, the value of agri-food exports increased by 6.3% to EUR 10.3 billion, while the value of imports rose by 3.6% to reach EUR 7.3 billion. Consequently, the surplus rose by 13.5% to reach EUR 3.0 billion against EUR 2.7 billion in 2013. The slowdown was caused by a drop in import demand on the main target markets and by restrictions in trading.

The surplus generated in the food trade is particularly important for the Polish foreign trade balance. In the analysed period, the share of agri-food exports in total exports grew to 12.8%, compared to 12.7% last year, while the share of imports slightly dropped (to 9.0% versus 9.1% last year). Surplus management results in positive impact of trade on the condition of many industries in the agricultural and agri-food sectors. In the first six months of 2014, on average, 35.8% of food production sold was intended for exports against 33.8% in the corresponding period of 2013.

In the first half of 2014, the turnover grew in most country groups, in particular with regard to large EU partners and developing countries. Stagnation could be observed in trade with other developed countries and CIS (exports only). As it had been the case in the previous years, the main trade partners were the EU-28 Member States, who accounted for about 3/4 of turnover, but their share in exports decreased to rise in imports.

The share of other developed countries and CIS also decreased, while the share of developing countries grew.

In the first semester of 2014, trade performance significantly improved with regard to most country groups (except CIS), which led to an increase in the current account surplus. Better performance was also reported with regard to trade with other developed countries and Balkan states. The surplus decreased with regard to trade with CIS and EFTA.

Processed products prevailed in foreign trade in agri-food products. In the first half of 2014, revenues from sales of such products accounted for 74.1% of the value of exports in the food sector, compared to 72.5% in the first semester of 2013. The share of processed products in imports was also relatively high, but it dropped from 61.6% in the first half of 2013 to 60.2% in 2014. In the first half of 2014, the value of exports of processed products increased by 8.3% to reach EUR 7.6 billion. Imports of such products rose by 3.5% to EUR 4.3 billion. Trade surplus with regard to processed products rose to reach EUR 3.2 billion (EUR 2.8 billion in the first half of 2013). Exports of agricultural products rose by 1.1% to reach EUR 2.7 billion, while their imports rose by 3.8% to EUR 2.9 billion. Therefore, the deficit grew by EUR 77 million to reach EUR 231 million, although this rise was relatively small compared to the previous years.

In the first semester of 2014, compared to the corresponding period in 2013, the growth rate of exports of livestock products slowed down (increase by 5.9% against 13.8% last year). The growth rate of exports of crop products was even slower (increase by 5.3%, compared to 22.1%). Among livestock products, exports of dairy products, fish and fish products rose. Exports of livestock decreased, while exports of meat and meat products remained unchanged. With regard to exports of crop products, the sales of cereals and cereal products, water and soft drinks, sugar and confectionery, as well as tobacco products rose. Exports of fruit and fruit products were limited.

The growth rate of imports of livestock products much decreased. Its value was higher by 9.2% than in the first half of 2013, when it reached 18.0%. Imports in all groups of products increased, including in particular dairy products and livestock (mostly cattle). The growth rate of imports of crop products slightly dropped (from 0.8 to 0.7%). Lower imports of water and soft drinks, coffee, tea, cocoa, fruit and fruit products was offset by higher imports of other crop products, in particular tobacco and cigarettes, oilseeds and related plants, as well as cereals and cereal products.

In the second half of 2014 and in the first half of 2015, as it had been the case in the previous years, the main external factors affecting Polish trade in agri-food products would be the economic situation in the main trade partners of Poland (EU, CIS), their market conditions, PLN exchange rate against EUR and USD, as well as the maintenance of the relatively low prices of agricultural commodities. Situation on the Polish markets, in particular pigs, gardening products, cereals and oilseeds, will be very important. The development of trade (mainly with Eastern markets) will be limited due to the imposed restrictions. In the first half of 2014, Russia imposed subsequent sanctions on exports with Western states. The main ones for Poland include meat, gardening and horticultural products and dairy products, in the exports of which Russia had a considerable share.

In 2014, total revenues from exports may drop by over 2% to EUR 19.9 billion. Import expenditures will decrease by a comparable share (EUR 13.9 billion). The 2014 surplus in trading in agri-food products is estimated at almost EUR 6.0 billion versus EUR 6.1 billion in 2013.

It is forecast that the total value of agri-food exports in the first half of 2015 will amount approximately to EUR 9.6 billion which would be lower by 6% than the value reported in the first half of 2014. Import expenditures will decrease by 7% to reach EUR 6.7 billion. Positive balance of trade may amount to about EUR 2.9 billion (EUR 3.0 billion in the corresponding period of 2013).

¹ Foreign trade turnover in total and by countries January-June 2013, Central Statistical Office of Poland, Warsaw, 12.08.2013.

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 636 w godzinach 8:00-16:00.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4) pokój numer 3.

Prenumerata roczna wersji papierowej lub elektronicznej 1 egz. w 2014 r. (2 numery) wynosi 42 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przesyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433

W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wiernie odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług introligatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl



Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2014 roku wynosi 42 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>